Fånga rörelsen för samtiden och framtiden

Föreningsarkivet i Jämtlands län
Margareta Olsson
Östersund februari 2014

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD	3
INLEDNING	4
BAKGRUND	5
SYFTE	6
BEGREPPSDEFINITIONER OCH AVGRÄNSNINGAR	6
TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	7
Metod och urval	7
Dokumentation	8
PRESENTATIONER	9
Vilka engagerar sig och vilka är deras syften	9
Om metoder	10
Namninsamlingar	10
Webbplatser	11
Facebook	12
Media	12
Demonstrationer och manifestationer	14
Offentliga möten/arrangemang	16
Affischering	16
Uppvaktningar av politiker	16
Ett nätverk	17
DISKUSSION	20
KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	22
Fördjupade dokumentationer	24
BILAGA	27

FÖRORD

Föreningsarkivet i Jämtlands län har i ett projekt finansierat av Kulturrådet och Regionförbundet i Jämtlands län arbetat dels med att utarbeta fungerande metoder för att dokumentera människors samhällsengagemang utanför det traditionella föreningslivet, dels med att samla in information om och dokumentera på vilka sätt, med vilka bevekelsegrunder och i vilka frågor som människor, utan att bilda en traditionell förening, engagerar sig i samhällsfrågor i Jämtlands län.

INLEDNING

Föreningsarkivet i Jämtlands län har i nuläget arkivmaterial från drygt 4 100 föreningar, varav de flesta är vilande eller upphörda. Det äldsta materialet i våra samlingar är ett nykterhetsavtal från Rörvattnet som är ingånget år 1833 och det äldsta traditionella föreningsarkivet är från Aspås baptistförsamling och innehåller handlingar från 1856.

En stor del av materialet har inkommit genom att människor haft en insikt om att föreningshandlingar är värda att bevara för eftervärlden och lämnat in dem till oss. Av den anledningen speglar sålunda arkivet inte föreningslivet i länet i stort, utan vissa typer av föreningar är väl representerade, medan andra saknas i stor utsträckning.

Ordet arkiv har flera innebörder; själva lokalen för förvaring av handlingar, den institution som bevarar dem och själva beståndet av handlingar. Till några av arkivens uppgifter hör att ordna, beskriva och bevara handlingar för framtiden. Under senare decennier har det växt fram en större medvetenhet om att arkiven endast speglar en del av vårt samhälles historia. Vissa personer, grupper, föreningar, organisationer och företeelser finns rikt representerade medan andra inte alls finns företrädda och därmed också är mer eller mindre osynliggjorda. Eftersom våra arkiv, som tjänar som kollektiva minnen, är en viktig källa för forskning utifrån arkivaliskt källmaterial och ska vara en samhällsresurs för alla är detta problematiskt.

Medan en arkivteoretiker som Nils Nilsson i sin bok Arkivkunskap (1973) inte alls problematiserar arkivens roll i samhället och därmed inte heller arkivariens yrkesroll utan endast berör arkivarien som en "neutral" person som ordnar, registrerar, förvaltar och på olika sätt tillgängliggör arkiven, pläderar Randell C. Jimerson för arkivarier som tar en mycket större aktiv del i det samhälle vari de verkar. Jimerson skriver i sin bok Archives Power ï Memory, Accountability and Social Justice (2009) att arkivarien alltid har varit och är medskapare till det kollektiva minnet. "Genom att välja ut och bevara vissa uppgifter och andra inte, påverkar arkivarier samhällets kollektiva förståelse för dess förflutna, inklusive det som kommer att bli bortglömt" *min översättning* (2009:5). Han menar att i dagens samhälle har många fler grupper av intressenter fått upp ögonen för arkiven och dess möjligheter. Jimerson vill i sin bok visa exempel på och föra en diskussion om hur arkivarier kan bidra till en bättre och rättvisare värld genom att aktivt engagera sig i samhällsdebatten på olika sätt. En av målsättningarna är att skapa arkiv där människor i en mycket högre grad är medskapare, òcreating archives of the people, by the people and for the peopleò (2009:21).

Som ett resultat av den ökade medvetenheten om att många inte alls finns företrädda i våra arkiv har det numera från många arkivinstitutioners håll, framför allt inom den enskilda sektorn, tagits initiativ till att själva samla in material.

I en arkivvetenskaplig uppsats undersöker Matilda Kilpeläinen Arvidsson (2013) hur ett antal enskilda arkivinstitutioner arbetar med aktivt insamlande. Hon har valt ut två rikstäckande enskilda arkiv, två regionala och ett på lokal
nivå och finner att alla, i olika utsträckning och på olika sätt, ägnar sig åt aktivt insamlande. Kilpeläinen Arvidsson finner två former av insamlande. Eftersom samtliga undersökta arkiv har uttalade ramar, antingen geografiskt eller vilka organisationer de riktar sig till, kan de arbeta med att identifiera luckor och sträva

efter att komplettera dem genom söka upp verksamheter med arkivbestånd som de olika arkiven vill få in. Det andra sättet är att "sträva efter att dokumentera och bevara så mycket som möjligt för att få en rättvisande bild av vad som finns här och nu inom deras område" (2013:21). Ofta sker den senare formen av insamling genom olika projekt.

Vad det gäller Föreningsarkivet har vi bland annat gjort kommunvisa inventeringar av de föreningar som funnits i länet från 1800-talet och framåt för att sedan försöka spåra upp och samla in handlingar från dessa. Vi har också genom åren drivit ett antal projekt för att komplettera samlingarna med andra typer av material. Det kan till exempel gälla politikerminnen, dokumentation av småföretagare i form av kvinnliga mathantverkare, ungdomars röster - med fokus på föreningsliv och samhällsengagemang, kvinnominnen, pappor berättar och inventering av invandrarföreningar. Även föreningslivets byggnader och den verksamhet som bedrivits där har dokumenterats.

BAKGRUND

Folkrörelser och föreningsliv har utgjort en grundpelare i den svenska samhällsmodellen, genom vilka demokratin har vuxit fram. I dag håller det traditionella föreningslivet på att förändras. Vi märker bland annat av det i form av att föreningar läggs ner eller slås samman med andra för att spara pengar och effektivisera verksamheten. Färre går med i intresseföreningar. I rapporten Ungdomars röster (2003) konstaterades att andelen föreningsaktiva i Sverige hade minskat från 52 till 44 procent mellan åren 1992-2000 och bland ungdomar från 58 till 42 procent. Uppgifterna byggde på uppgifter från Statistiska Centralbyrån (SCB). Numera presenterar SCB ingen statistik som specifikt redovisar antalet föreningsaktiva. Däremot går det att se en förändring över tid utifrån hur många som är med i ett politiskt parti. Medan det åren 1980-1981 var 13, 8 procent aktiva i åldersspannet 16-84 år var det år 2012 nere i 5,1 procent. I åldersgruppen 16-24 år angav 9,4 procent att de var medlemmar och 2012 var siffran 4,6 procent i samma ålderskategori. Tittar man på hur många som säger sig vara aktiva i sitt medlemskap, sjunker siffrorna ner mot mellan 1-2 procent. Däremot anger mer än 40 procent av de tillfrågade att de ofta deltar i politiska diskussioner, och det är en siffra som har ökat över tid. (SCB två länkar, se källförteckning). Detta tyder på att människors samhällsengagemang inte har avtagit, utan att det istället har sökt sig andra vägar och uttrycksformer.

Med utgångspunkt från bland annat de sjunkande medlemssiffrorna för partianslutna undersöker Erik Amnå (2008) i sin bok Jourhavande medborgare om detta samtidigt innebär att samhällsengagemanget är "utrotningshotat". Han slår fast att så inte är fallet. Människor har ett ökat politiskt intresse, de diskuterar gärna politiska frågor och är samtidigt beredda att på olika sätt engagera sig i eller själva driva samhällsfrågor. Däremot skiljer sig formerna och metoderna i mångt och mycket från hur arbetet är organiserat i till exempel
det som Amnå benämner "de gamla rörelserna" eller i de politiska partierna. Man bildar nätverk, arbetar i en icke-hierarkisk struktur, har ofta en kort startsträcka och använder ett brett spektrum av metoder**.** Med begreppet "jourhavande medborgare" syftar Amnå på att många, även om de inte konstant är aktiva, står beredda att som

medborgare "ingripa mer direkt om något skulle hända som pockar på deras aktiva deltagande" (2008:95) för ett bättre samhälle. Han ger många exempel på ett aktivt engagemang, som att skriva insändare, underteckna namninsamlingar och bojkotta vissa varor i butikerna. Även om en del engagerar sig aktivt på egen hand skapas också många arenor, mer eller mindre tillfälliga, för kollektivt handlande.

SYFTE

Många av de nyare rörelserna har i regel en flyktigare karaktär än de traditionella föreningarna och existerar oftare bara under en kortare tid för att sedan upphöra. Detta gäller i synnerhet enfrågerörelserna där man många gånger kraftsamlar kring en aktuell fråga under en begränsad tid. De grupper eller enskilda personer som drivs av ett engagemang lämnar inte heller ett traditionellt òföreningsmaterialò efter sig, och dessa faktorer sammantagna gör det angeläget att här och nu arbeta med att dokumentera detta engagemang och säkra deras material.

Syftet med det här projektet har varit tvådelat. Det har dels handlat om att finna och utarbeta fungerande metoder för att dokumentera människors engagemang i det vi kan benämna för samtida nya rörelser utanför det traditionella föreningslivet, men också att samtidigt samla in information om och säkra material från dessa rörelser som är en del av samtidens och framtidens kulturarv. Frågeställningar i detta projekt har bland annat varit vilka det är som engagerar sig. Vilka är deras drivkrafter? Vilka frågor engagerar de sig i?

BEGREPPSDEFINITIONER OCH AVGRÄNSNINGAR

I denna rapport finns begrepp som bör definieras närmare. Det första är begreppet sociala rörelser. Åsa Wettergren och Andrew Jamison (2006) gör följande definition "ett slags organiserat (i lösa nätverk, grupper eller organisationer) kollektivt handlande, vars aktörer delar vissa grundläggande föreställningar om omvärlden, känner solidaritet med varandra och befinner sig i konflikt med det etablerade systemet inom det område där de verkar och framför sina protester" (2006:10). Ibland använder jag i löpande text endast ordet òrörelseò men syftar då på òsociala rörelserò.

Jag vill dock betona att enligt mina erfarenheter kan en òsocial rörelseò initieras av en enda person, men leda till kollektiva handlingar då fler engageras i samma fråga.

Engagemang är ett annat begrepp som bör definieras. Nationalencyklopedin (http://www.ne.se/sok?q=engagemang) redogör för flera betydelser av detta ord. Den som närmast beskriver den innebörd jag vill lägga i ordet är òen stark och osjälvisk inriktning av kraft och intresseò. Dock vill jag poängtera att orsakerna till att människor engagerar sig ofta är komplexa och sällan enbart helt altruistiska.
Ett engagemang kan vara såväl passivt som aktivt. Även om människor är intresserade av en fråga eller en företeelse, betyder det inte att de hela tiden är aktiva. I detta projekt har jag valt att fokusera på dem som aktivt deltagit i ett förändringsarbete. I de flesta fall är de inte bara deltagare utan framför allt *initiativtagare* till en rörelse.

Jag har också valt att avgränsa dokumentationen till att gälla *samhälls*engagemang. De frågor som människor engagerar sig i och som jag valt att titta närmare på är relaterade till frågor på samhällsnivå. Även om man ofta också har ett personligt syfte med att engagera sig för eller emot någonting, så gör man det också utifrån sin egenskap av medborgare med en önskan att bidra till ett bättre samhälle.

TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Parallellt med att jag fördjupat mig närmare i ett urval frågor som människor aktivt engagerat sig i har jag samtidigt fortlöpande försökt skaffa mig en övergripande bild över mångfalden av frågor som under projekttiden på ett eller annat sätt väckt engagemang i länet, och då inte nödvändigtvis ett aktivt sådant. För denna översikt har jag i mångt och mycket använt mig av traditionell media (oftast lokalpressen) eller media via nätet. Jag har under året samlat pressmaterial, men även en del annat, och sorterat detta utifrån ämne eller fråga. Det är ett brett spektrum av frågor som engagerat och denna samling kan tjäna som en slags referensram för ämnen som berört länsborna. För en lista på dessa, se BILAGA.

Metod och urval

Vid sidan om denna breda översikt, som svarar på frågeställningen *vilka frågor* människor engagerar sig i, har fokus i projektet legat på att mer grundligt samla in information om och dokumentera ett urval av de rörelser som aktivt verkat under projekttiden. Genom att fördjupa mig i några av dessa, och studera vilka kanaler och metoder de använder sig av för att nå ut, visar det samtidigt vilka metoder vi måste använda oss av för att kunna ringa in dem. Genom att också komma i kontakt med företrädare för dessa har jag kunnat få svar på frågeställningarna angående vilka som engagerar sig och vilka deras bevekelsegrunder är.

Jag nämnde ovan att en källa till att hitta rörelser som verkar i samtiden är media i olika former. Många personer och grupper använder sig av media på ett eller annat sätt för att nå ut med sitt budskap. Det kan till exempel handla om att man skriver en insändare eller annonserar om ett arrangemang, men det kan också vara så att de har en medveten strategi att söka kontakt med media för att den fråga de fokuserar på ska bli omskriven. Det kan också vara tvärt om, att de som arbetar inom media i sin kontinuerliga nyhetsbevakning finner en rörelse de tycker är värd att belysa.

Att ta del av media, såväl i pappersform som på nätet, har alltså utgjort en av de metoder jag använt mig av för att finna exempel på ett aktivt samhällsengagemang. Till detta tillkommer en lång rad av tillvägagångssätt, som längre fram i rapporten presenteras mer utförligt och därför här endast berörs helt kort. Många av de metoder som används av rörelserna för att nå ut
utgörs av olika kanaler på internet, det kan till exempel handla om digitala namninsamlingar, Facebookgrupper, hemsidor, bloggar och webbsajter. Dessa har jag följt, men jag har också använt mig av andra vägar som jag återkommer till.

Vad det gäller urvalsprocessen, så har vi varit flera som kontinuerligt har diskuterat vilka av rörelserna vi skulle välja ut för att samla in mer information om. Några av dem har varit snabbt uppblossande rörelser av enfrågekaraktär som lika snabbt har avslutats och där har det gällt att i stunden följa dem. Andra som vi valt ut har i stället

arbetat mer eller mindre i det tysta under en rad av år. Eftersom vi också har önskat fånga upp ungdomars engagemang har vi följt flera rörelser som initierats av unga personer. Det är överlag ett brett spektra av frågor som vi följt, och de är kopplade till bland annat miljö, samhällsplanering, mänskliga rättigheter, solidaritet och antirasism.

För att fördjupa min kunskap om rörelserna i allmänhet och samtidigt få veta mer om dem som driver olika frågor och deras bevekelsegrunder till sitt engagemang, har jag också varit i kontakt med ett antal representanter för, eller initiativtagare till, olika rörelser. I en del fall har kontaktskapandet tagit tid, bland annat därför att de frågor personerna arbetar med har medfört att de varit utsatta för olika former av hot, vilket inneburit en viss försiktighet från deras sida. Jag har dock inte upplevt detta som något större problem. Genom att använda mitt nätverk har jag alltid fått kontakt med dem jag sökt, och när jag väl fått berätta om projektet och dess syften har jag bemötts med intresse och välvilja. Som ett exempel på detta kan nämnas att jag, efter att ha frågat, fått tillgång till flera slutna Facebookgrupper som dessa rörelser har.

Den första kontakten har oftast tagits via telefon eller e-post. En del har sedan fått svara på frågelistor som jag skickat ut, andra har intervjuats antingen via telefon eller vid personliga möten. Intervjuerna har alltid förberetts med en löst hållen frågelista, olika för varje rörelse, som både handlat om den fråga/de frågor de arbetar med men också om den personliga bakgrunden till deras engagemang. Jag har gjort ett sammandrag av varje intervju, och de som jag samtalat med har fått möjlighet att göra korrigeringar.

Dokumentation

Som jag tidigare nämnt har dessa grupper ett helt annat arbetssätt än en traditionell förening. De lämnar därför inte heller efter sig traditionella föreningshandlingar, som till exempel protokoll och verksamhetsberättelser, där man kan ta del av den verksamhet som bedrivits. Rörelserna, som ofta arbetar med opinionsbildning i olika frågor, verkar i stor utsträckning på nätet. Samtidigt som jag har skaffat mig information om rörelserna så har jag säkrat åtminstone en del av deras digitala material för framtiden. Det kan gälla dem som har skapat Facebookgrupper, där jag sparat alla inlägg, med kommentarer, som ägt rum under år 2013, i vissa fall ännu längre tillbaka. Jag har sparat bloggar och hemsidor och upprop till digitala namninsamlingar men även samlat affischer och material från media (pressklipp eller utskrifter från nätet). I vissa fall har jag också samlat bakgrundsmaterial, som kan fördjupa förståelsen för engagemanget i en viss fråga. Det kan gälla kommunala handlingar eller skrivelser från Länsstyrelsen, men också medias belysning av olika frågor i ett större sammanhang. Det har även inkommit några dokument från deltagare som kompletterar den av oss gjorda insamlingen.

Som ett komplement till det insamlade materialet finns också en del fotografier som är tagna under projekttiden, framför allt i samband med en demonstration mot uranbrytning och prospektering i Oviken och en manifestation mot nazism i Jämtland.

Det insamlade materialet (för lista, se käll- och litteraturförteckning, fördjupade dokumentationer), som är sparat i pappersform, är på intet vis heltäckande. Trots detta är det intressant som underlag för forskning, bland annat utifrån aspekten att se i vilken utsträckning rörelserna använder sig av internet och även hur de kombinerar olika kanaler på nätet i sitt arbete.

PRESENTATIONER

Här nedan belyses flera av de frågeställningar som ställts i detta projekt. Det handlar om vilka som engagerar sig och om deras bevekelsegrunder till engagemanget samt vilka metoder de använder för att nå ut med sina frågor. Avslutningsvis presenteras också helt kort ett av de nätverk som dokumenterats.

Vilka engagerar sig och vilka är deras syften

Vilka är det då som engagerar sig? Den här undersökningen inte tillräckligt omfattande för att kunna ge en mer utförlig bild av personerna som engagerar sig i olika frågor. Några av mina reflektioner är dock att alla åldrar finns representerade, från riktigt unga till pensionärer. En del är vana att driva olika former av opinionsarbete, medan det för andra är en helt ny erfarenhet. En kvinna berättar:

> òJag har inte tidigare dragit i gång något som blivit så här stort, utan mer delat vad andra har gjort.ò

De värjer sig inte heller för att använda nya metoder. Även om de själva inte kan tekniken, så tar de hjälp av släkt eller vänner för att till exempel upprätta en hemsida om de tycker sig behöva en.

Efter att under drygt ett år noga ha följt media och vad som där skrivs om samhällsengagemang i länet tycker jag mig kunna påstå att det finns många frågor som engagerar. Det kan gälla vägar, mobilt bredband, postservice, gruvbrytning, vindkraft, torvbrytning, fiskodlingar, sjukvård eller skolor bara för att ta några exempel. De människor som driver denna typ av frågor har ofta ett egenintresse i ämnet, till exempel utifrån förhållandena där de bor. Detta räcker dock inte som förklaring till varför de lägger ner tid och kraft för att driva en fråga. De skulle lika gärna kunna låta någon annan göra det.

Flera av dem jag samtalat med hänvisar till att det är deras *plikt* som medborgare att engagera sig. De känner ett ansvar, både inför sig själva och för andra att medverka till en förändring. En man hänvisar till sina *kunskaper*. Han önskade få igång en debatt i en för honom viktig fråga och skapade ett diskussionsforum på nätet. Han beskriver sig som en "datateknisk kille" som hade möjligheten att enkelt dra igång detta forum.

Det finns också många som engagerar sig i frågor som inte på samma sätt som i exemplen ovan kan kopplas till ett egenintresse. Jag tänker då bland annat på dem som gömmer flyktingar, skapar aktiviteter med och för ensamkommande flyktingbarn, ordnar läxhjälp, samlar in pengar till cancersjuka barn eller ordnar stödkonserter för olika ideella ändamål. En av anledningarna till deras engagemang är att det känns *meningsfullt* för dem att bidra till att i någon mån förändra livet för andra.

En annan motivering jag mött handlar om att en fråga upplevs som så *viktig* att de måste engagera sig. Så här säger en kvinna som tagit ett initiativ till en namninsamling mot fiskodlingar:

> òJag tycker att det är viktigt att engagera sig ifall något inte går rätt till. Fiskodlingarna kan få katastrofala följder och jag törs inte vänta på att nån annan ska ta tag i problemet. Om listan kan få beslutsfattarna att agera mer långsiktigt är den av stor betydelse.ò

Ibland kan ett engagemang leda till att initiativtagarna blir utsatta för hot. Trots hoten fortsätter de sitt arbete, med motiveringen att frågorna är för viktiga för att släppa. En kvinna berättar att hon i början tog väldigt illa vid sig, men att hon efter hand har blivit van. Hon vill inte låta sig tystas och berättar därför öppet om hoten. Det är, enligt henne, viktigt att lyfta fram hur rå jargongen är på nätet.

Om metoder

Här nedan presenteras ett antal av de metoder som de dokumenterade rörelserna har använt sig av för att nå ut och skapa engagemang kring sin fråga. Metoderna är presenterade var för sig, men det är viktigt att påpeka att oftast används flera metoder parallellt.

Namninsamlingar

Ett sätt att nå ut med en fråga och också att kunna skapa mer tyngd bakom sina argument är att starta en namninsamling. Tidigare var man i stor utsträckning hänvisad till att komma i personlig kontakt med sådana som kunde tänkas vara intresserade av att skriva på ens lista. Drev man en fråga via en namninsamling fick man vara på platser där det rörde sig mycket folk och argumentera för sin sak. Givetvis kunde man också lägga ut namnlistor på olika platser för att senare samla in dem. Så sker till viss del ännu enligt mina uppgiftslämnare. I detta projekt har jag stött på namninsamlingar som skett med utlagda listor på bland annat daghem, fritidsgårdar, apotek och på en hälsocentral. Dessa insamlingar har dock kombinerats med digitala namninsamlingar.

Lennart Ögren, Buketten, Östersunds city, med en namninsamling mot nya köpcentrum i Lillänge. Insamlingen ägde rum under några dagar i februari 2014

Det finns ett flertal sidor på nätet där man relativt enkelt kan gå in och starta en egen namninsamling. Några av dem som jag genom detta projekt kommit i kontakt med är http://www.skrivunder.com/, http://namninsamling.se/, http://namninsamling.com/site/ och http://upprop.nu/

Flera av dem vars engagemang jag följt närmare har startat digitala namninsamlingar. Det rör sig både om ungdomar och vuxna. En man lämnar motiveringen att òdet finns inte så många alternativ i dag för att snabbt få stöd för en åsikt och nå många människor under kort tidò. Flera andra påpekar samma sak. En digital namninsamling är en bra och smidig metod att nå ut och det är lätt för människor som stöder den aktuella frågan att delta. En förutsättning är givetvis att dessa själva är ute på internet.

När man väl satt igång namninsamlingen gäller det dock att göra den känd. Till detta har många olika vägar använts. Bland det som nämns hör e-post, olika sociala medier som Facebook och Twitter, annonsering i lokalpress, affischering samt utdelning av informationslappar i brevlådor. En kvinna berättade att hon, för att sprida namninsamlingen, tagit kontakt med intresseföreningar med koppling till den aktuella frågan.

En följd av att dra i gång en namninsamling kan, om den blir lyckad, göra att den fråga man driver blir extra uppmärksammad i till exempel media. Tack vare den uppmärksamheten kanske resultatet av namninsamlingen blir än mer framgångsrik. I det läget råder alltså, för den eller de som startat namninsamlingen, en gynnsam växelverkan mellan den metod de använt och media.
På en del av de sidor där man kan skapa en namninsamling finns också olika sökfunktioner. Man kan till exempel söka på ett ämne och få en lista på olika namninsamlingar, både pågående och avslutade, med koppling till ämnet i fråga. På motsvarade sätt kan man söka på ort eller län och få en lista. Via dessa sidor kan man bland annat snabbt få kännedom om nystartade namninsamlingar eller skaffa sig en överblick i frågor som engagerar, alternativt har engagerat.

Webbplatser
Ett sätt att nå ut till intresserade kan vara att driva en blogg. En blogg är òen webbplats som innehåller periodiskt publicerade inlägg och/eller dagboksanteckningar på en webbsida där inläggen är ordnade så att de senaste inläggen oftast är högst uppò (http://sv.wikipedia.org/wiki/Blogg 2014-01-23). Det brukar också vara möjligt att kommentera inläggen.

En blogg som jag följt under projekttiden är den som drivs av Beatrice Björch, Stina Lif, Amanda Lövgren och Adéle Rundgren som står bakom Juliaresan (http://www.juliaresan.se/).
Efter att i februari 2012 ha förlorat sin 17-åriga väninna Julia Björch i cancer beslutade sig snabbt hennes väninnor att göra något konkret till hennes minne. De bestämde sig för att göra en längre cykeltur genom Sverige och i samband med detta också samla in pengar till barncancerfonden. De har under resans gång figurerat i olika sammanhang för att väcka intresse för insamlingen. Via bloggen kan man som läsare följa deras aktiviteter i text och bild och även lämna egna kommentarer. Där

går det också att läsa om bakgrunden till Juliaresan, se vilka sponsorer de har, ta del av aktuellt insamlingsresultat och även skänka pengar. Det sistnämnda är, enligt flickorna, en stor fördel med just bloggen.

Den antirasistiska webbsajten òInte rasist, menò, (http://www.interasistmen.se/) där det bedrivs opinionsarbete, startades i april 2012. Initiativtagarna var Anny Berglin, med koppling till länet, samt Henrik Johansson och Niclas Jonasson. Deras huvudsyfte är att granska Sverigedemokraterna och de organisationer som kan kopplas till dem. Granskningen är partipolitiskt obunden.

I samband med en intervju berättade Anny att hon upplevde att det fanns många fördelar med just en webbsajt. Till dem som hon nämner hör att den är enkel att starta och känns mer seriös än en blogg. En annan stor fördel är att man på ett smidigt sätt kan lägga upp arkiv. Det går alltså lätt att via sajten ta del av alla gamla inlägg som gjorts sedan starten. Under rubriken pressklipp har de samlat alla nyheter de varit först med att publicera. Det går även att se artiklar där òInte rasist, menò är omnämnda eller där deras texter har citerats av andra.

Någon möjlighet att kommentera inlägg finns inte på sajten, men man kan även följa "Inte rasist, men" via Facebook och Twitter.

Webbsajten rönte för övrigt redan från start en stor uppmärksamhet och hade under det första året en miljon besökare.

Facebook

En hel del av de personer/grupper som jag varit i kontakt med har egna Facebooksidor som de använder som en kanal för opinionsbildning. Till fördelarna som de lyfter fram är att de snabbt kan få ett genomslag och nå ut till många samt möjligheten till dialog. Samtidigt kan just detta också bli ett problem, beroende på hur debatten förs. En av dem som ligger bakom Facebooksidan òInte rasism, menò berättar att i början var debatten intensiv och hätsk, och de fick lägga ner mycket tid på att rensa bland kommentarerna. Numera hjälper läsekretsen ofta till med att säga ifrån när någon gräns passeras.
Samma problem fanns på Facebookssidan òOviksbygden mot brytningò. Den man som administrerar sidan löste problemet genom att starta en sluten Facebooksida. Alla som vill, oavsett var de står i frågan, får gå med men debatten ska vara städad.

Media

Flertalet av dem jag kommit kontakt med i detta projekt har berättat att de haft en medveten strategi att söka kontakt med media. Om deras engagemang lyfts fram i massmedia, och det gäller givetvis både òtraditionellò press och media som verkar via nätet, så kan det gynna den fråga de arbetar med.

Inför offentliggörandet av Juliaresan hade de fyra unga kvinnorna som står bakom projektet tagit kontakt med en journalist på en av lokaltidningarna. Denne skrev en artikel om deras arbete, och de hade också fått läsa igenom texten innan den publicerades dagen efter projektstarten. Enligt kvinnorna blev genomslaget stort redan från början, för de säger att med undantag för denna allra första kontakt från deras sida, har det i stället alltid varit media som kontaktat dem. De tror att det framför allt är äldre som hämtar upp information om Juliaresan via press och radio, och att det är

ett bra komplement till deras hemsida (i form av en blogg) och Facebooksida för att nå ut så brett som möjligt.

Givetvis kan en rörelse eller ett engagemang bli omskrivet och/eller omnämnt i massmedia utan att de som driver frågan har tagit initiativ därtill. De som arbetar med massmedia jobbar kontinuerligt med nyhetsbevakning och har en händelse eller en företeelse nyhetsvärde så lyfts det fram.

En av dem som kan berätta om det är Linnea Swedenmark som startade namninsamlingen òVar med på mitt kortò, ett tackkort till ICA-handlaren Bo Oskarsson i Kaxås, som på affärens Facebooksida välkomnat bygdens nya invånare som kom från Syrien. Bos välkomsthälsning uppmärksammades runt om i Sverige, delades snabbt av många på sociala medier och blev en riksnyhet. Några dagar senare var i stället nyheten att handlaren blivit hotad av rasister. Linnea kände att hon ville ge Bo sitt stöd, och också ge andra samma möjlighet att på ett enkelt sätt tacka honom.

Den pågående namninsamlingen snappades snabbt upp av massmedia, först ut var SVT. Linnea berättar:

> òNågon timme senare ringde Expressen. Lokalnyheterna i Jämtland hörde av sig snabbt. Då rullade det på - fler hörde talas om det, och ville stå med. Namninsamlingen växte. Det blev en snackis, helt enkelt."

Bo Oskarsson uppvaktas med ett stort tackkort och en bok med tackhälsningar från 11 979 personer. Foto: Henrik Sekander

Vill dock påpeka att det naturligtvis inte är givet att media skildrar en rörelse och de aktiva på ett positivt sätt. En kvinna som jag samtalat med berättar att hon kände sig väldigt ifrågasatt när lokalpressen gjorde en intervju med henne.

En del av dem jag kommit i kontakt med har, som ett sätt att bedriva opinion, skrivit insändare till pressen. Ett annat sätt att delta i debatten är att kommentera artiklar som ligger ute på nätet. Till skillnad från traditionell press ger massmedia som finns på nätet en större möjlighet till dialog. Vissa frågor väcker mycket debattlust.

Att använda lokalpressen för att annonsera om olika arrangemang är också något som mina informanter nämner, även om den annonseringen oftast kombineras med andra metoder för informationsspridning.

Demonstrationer och manifestationer:
Det kan finnas flera, både direkta och indirekta syften till varför en person eller en grupp av människor/organisationer tar initiativ till att arrangera en demonstration eller manifestation.

Daniel Arvastsson har engagerat sig mot all form av prospektering, dagbrotts- och gruvdrift i Oviksbygden bland annat genom att ta initiativ till och administrera diskussionsgrupperna òOviksbygden mot brytningò (en öppen och en sluten grupp) som finns på Facebook. I samband med en intervju jag gjorde
med honom berättade Daniel att han hade upplevt att debatten på Facebook hade gått lite grann i stå. Han ville över lag väcka mer liv i frågan igen och började därför planera för en demonstration. För att få en större bredd frågade han Naturskyddsföreningen i Jämtland/Härjedalen och Befrielserörelsen i Republiken Jamtland om de ville vara medarrangörer, vilket de gärna ställde upp på.

Demonstrationen ägde rum den 3 april 2013 och lockade ett par hundra personer. Samlingspunkten var Fröjdholmen, Myrviken, varifrån det skulle köra en fordonskortege till Ovikens gamla kyrka. Från kyrkan skulle en marsch avgå till Orrgården, där det var samling med föreläsning och fika.

Bilkortegen snirklade sig fram genom byn runt en del av det område som kommer att påverkas om planerna på brytning skulle bli verklighet. Vid kyrkan utrustade sig deltagarna med jämtlandsfanor, plakat och banderoller samtidigt som de stod och småpratade i väntan på att marschen skulle avgå. Det var gott om folk i alla åldrar, från barn och ungdomar till gamla, och några politiker från länet syntes också i vimlet. Trots allvaret rådde en lättsam stämning.

I samband med demonstrationen i Oviken april 2013

Genom att arrangera en demonstration möjliggör man samtidigt för andra personer att, på ett organiserat sätt och i ett offentligt rum, torgföra sina åsikter. På resan hem, som skedde i en òmanifestationsbussò som bekostats av Naturskyddsföreningen, kom jag i samtal med en kvinna i 35-årsåldern som aldrig tidigare deltagit i någon protestaktion. Hon kände att detta var en viktig fråga att engagera sig i och tillade att alla har ett ansvar att göra något.
Medan demonstrationen i Oviken genomfördes efter en tids förberedelser arrangerade det nybildade nätverket òNazistfritt Jämtlandò med mycket kort framförhållning en manifestation den 22 december 2013 för att visa solidaritet med dem som attackerades vid en antinazistisk demonstration i Kärrtorp en vecka tidigare (Dagens Nyheter, länk se källförteckning). Samtidigt ville de visa òatt vi i Jämtland inte heller accepterar nazister och deras odemokratiska metoder (...) Vi vill ha ett Jämtland utan intolerans!ò (från Facebooksidan https://www.facebook.com/groups/199629543547618/?fref=ts#!/events/1421471361422883/)

Trots att de haft så få dagar på sig för att nå ut med information om den kommande manifestationen lyckades de väl, mycket tack vare sociala medier men också genom massmedia. Över 800 länsbor deltog.

Manifestation för mångfald och mot nazism december 2013

Offentliga möten/arrangemang:
Även om det kan innebära mycket planeringsarbete och kostnader så satsar en del grupper, även om de har knappa resurser, på att anordna offentliga möten och andra typer av arrangemang. Syftena är ofta flera och samverkande. Dels kan det handla om att få fler att engagera sig i de frågor man driver, men också att ge deltagarna fördjupade kunskaper och insikter.

Affischering:
Till de sätt att sprida kännedom om sin verksamhet och framför allt i samband med särskilda aktiviteter hör att affischera. Att sätta upp affischer på väl valda ställen är en väg att tala om vad som är på gång just nu. I samband med namninsamlingen òVi som är emot negativ exploatering av Odensalaò fanns små affischer med länkadress till den digitala insamlingen uppsatta på busskurer och liknande i närområdet.

En man som skapade en affisch inför en demonstration i länet berättar att han hade funderat mycket på hur den skulle se ut för att få så stor genomslagskraft som möjligt. Det kändes viktigt att den tilltalade flera ålderskategorier.

Uppvaktningar av politiker
Att gå den vedertagna politiska vägen tillhör givetvis de metoder som används, och då gärna i kombination med flera andra vägar. När ungdomar och fritidsledare från olika fritidsgårdar i Östersunds kommun reagerade på besparingsplaner i gårdarnas verksamhet skrev de både insändare, debattartiklar, personliga brev till politikerna, startade namninsamlingar och samlades till en protestaktion i samband med ett kommunalfullmäktigemöte. De överlämnade sina namnlistor och hade också förberett inlägg till allmänhetens frågestund, något som till deras besvikelse blev inställd just den gången.

I samband med kommunalfullmäktigemötet i februari 2013

Andra har tagit tillfället i akt och lämnat in synpunkter till kommunen rörande översiktsplanen Östersund 2040 eller skickat skrivelser till Länsstyrelsen angående en planerad torvtäkt på Branaflon öster om Östersund bara för att nämna några exempel. Några som systematiskt har arbetat med opinionsbildning bland beslutsfattare är styrgruppen för òSkolan kvar i Bringåsenò. De bjöd till exempel in politiker i flera omgångar till sin nedläggningshotade skola och utarbetade ett medborgarförslag rörande ombyggnader av skolan inkluderande kostnadsberäkning som de kunde visa upp.

Förutom att jag följt de kanaler rörelserna själva använder sig av för att nå ut, har jag kombinerat detta med andra metoder för att hitta dem och för att skapa kontakt. Det har bland annat handlat om att vara ute och röra sig på allmänna platser, delta i kommunfullmäktigemöten, studera anslagstavlor, aktivera befintliga nätverk och upparbeta nya kontakter som kan leda en vidare i ett kontaktskapande.

Jag har tidigare nämnt Facebook som en viktig kanal för de sociala rörelserna för att nå ut, och de kan använda sig av både öppna och slutna grupper för sin opinionsbildning. Skillnaden i att ha en sluten grupp är att man har en annan kontroll över vilka som är med. Men de slutna grupperna kan också användas på ett annat sätt, nämligen som en kanal för intern kommunikation. Jag har fått tillgång till ett par sådana slutna grupper och har därmed mycket ingående kunnat följa det interna planeringsarbetet.

Ett nätverk

Som ett exempel på ett nätverk som dokumenterats i detta projekt kan nämnas Ingen Människa är Illegal (IMäI) - Östersund. Detta nätverk har jag följt under flera år, bland annat genom ett tidigare projekt där jag inventerat länets invandrarföreningar, se Olsson (2012).

Nätverket Ingen Människa är Illegal, som är partipolitiskt obundet, finns på riksnivå och har en handfull lokalgrupper. Varje lokalorganisation skapar sin egen verksamhet utifrån organisationens grundvärderingar. Gruppen organiserar sig utomparlamentariskt och strävar efter att fatta beslut och agera utan representantskap samt att arbeta så att ingen i nätverket står över någon annan (hämtat från plattformen, se http://www.ingenillegal.org/).

Redan för många år sedan fanns en lokalgrupp av nätverket i Östersund. Den startades helt spontant av en studentpräst samt av några studenter som hade lyssnat på en föreläsning om flyktingbarns utsatta position. Nätverket bedrev både utåtriktad verksamhet och arbetade rent konkret med stöd åt papperslösa och gömda flyktingar. Efter ett antal år bestod nätverket bara av 2-3 aktiva personer, och de måste välja bort det utåtriktade arbetet. Till slut blev nätverket vilande. För ett par år sedan kom verksamheten i gång igen.

Nätverket består till övervägande del av studenter som bara vistas här i Östersund/Jämtland under sin studietid och detta är till nackdel för kontinuiteten och stadgan i arbetet. De önskar kunna engagera människor som har etablerat sig på arbetsmarknaden och bor här mer permanent. Som ett led i detta kontaktsökande arrangerade nätverket i april eventet òEtt rop på hjälpò med ett späckat program bestående av föreläsningar, musik, loppis, pyssel med mera. Det fanns dock flera anledningar till att man kraftsamlade. Förutom att väcka tankar hos folk och få fler att engagera sig i dessa frågor ville man också göra en markering mot de allt öppnare rasistiska tongångarna i samhället samt förstärka nätverkets ekonomi.

Enligt arrangörerna blev dagen lyckad. De hade, om man räknar samman dem som besökte eventet under dagen och de som var på den efterföljande välgörenhetsfesten på kvällen, säkert ett par hundra besökare och en del av dem var helt nya kontakter. Något annat som var positivt var att nätverkets kärna svetsades samman genom allt förberedelsearbete inför arrangemanget. Även ekonomiskt gick de med vinst.

Nätverket arbetar med att praktiskt stödja de människor som tvingats gå under jorden efter att ha fått avslag på sin asylansökan. De strävar efter att alla som befinner sig i Sverige och vill stanna kvar ska få permanent uppehållstillstånd och anständiga rättigheter.
De flesta förfrågningar om stöd och hjälp kommer från de papperslösa själva. Det kan gälla allt från att de behöver en bostad, mat och kläder till sjuk- och tandvård. Hjälpbehoven ser olika ut beroende av vilken årstid det är, den kalla perioden behövs mera hjälp. Det som totalt sett efterfrågas mest är juridisk hjälp.

Även om organisationen förmedlar hjälp med ett boende, så är det privatpersoner som ställer upp med bostad. Nätverket skapar de ekonomiska förutsättningarna för dessa personer att hjälpa till. De håller också kontinuerlig kontakt med de gömda och noterar deras behov.

Information om pengainsamling i december 2013

För den interna kommunikationen har den slutna Facebooksidan blivit en allt viktigare kanal. Här informeras till exempel om kommande möten, här kan man skriva ut affischer för annonsering och skänka pengar till verksamheten genom att med en smartphone skanna en QR-kod. Via sidan går det också att på ett enkelt sätt skicka ut förfrågningar om till exempel ett par vinterskor eller ett par täckbyxor till en gömd flykting. Den allra känsligaste informationen förmedlas via e-post till den mest aktiva kärnan i nätverket.

DISKUSSION

I det här projektet har jag inventerat sociala rörelser som verkar i nuet parallellt med att jag utforskat vilka metoder som måste användas för att ringa in dem. Jag har både skapat mig en översiktlig bild över frågor som på ett eller annat sätt väcker engagemang, och samtidigt dokumenterat en del av dem grundligare. Vad det gäller de rörelser jag studerat närmare har jag följt dem via de kanaler de använder för att nå ut och även varit i personlig kontakt med olika företrädare. Jag har också skrivit ut och sparat deras handlingar, som till största delen är internetbaserade. Många rörelser har till exempel skapat Facebookgrupper, och jag har kunnat säkra alla inlägg bakåt i tiden, i en del fall rör det sig om flera år.

Att göra en dokumentation av det här slaget har visat sig vara möjligt. Det går att hitta de nya rörelserna, som inte verkar i traditionell föreningsform och därmed inte heller lämnar efter sig traditionella föreningshandlingar. Det känns också angeläget ur flera aspekter att göra denna dokumentation. Få av dem jag samtalat med är intresserade av att själva skapa ett arkiv, åtminstone i form av utskrivna handlingar, för att sedan bevara det för framtiden. För dem är frågorna de arbetar med det primära, och det tar i regel också mycket av deras tid i anspråk. Däremot uppfattar jag det som om de flesta uppskattar att deras handlingar blir samlade och bevarade på ett arkiv.

En annan aspekt som jag vill belysa är att det är lättare att dokumentera rörelser som verkar *här och nu*, än att i efterhand försöka identifiera och dokumentera dem. Mer och mer av kontakter och verksamhet sker via internet, och det gäller både traditionella föreningar och nya sociala rörelser, och frågan är hur vi i efterhand ska kunna komma åt dessa digitala handlingar om de inte sparar materialet själva. Som jag tidigare nämnt har jag till exempel kunnat säkra flera år gammalt material från Facebookgrupper, men hur länge kan man räkna med en sådan åtkomst? Facebook är ett privat företag som när som helst kan ändra sin policy vad det gäller tillgänglighet.

Ett sätt att ta del av digitalt material är via Kungliga Biblioteket (KB), som år 1997 startade projektet Kulturarw[3] med syfte att samla in svenska webbsidor. Med hjälp av en webbrobot sker två gånger per år en insamling av den svenska delen av internet. De toppdomäner som KB samlar ifrån är bland annat .se, .com och .org (Kulturarw[3], länk, se källförteckning). För att söka i det omfattande arkivet måste man besöka KB. I samband med ett samtal med Krister Persson, KB, berättade han att denna insamling ger "ett avtryck över vad som publiceras i Sverige". Det är sålunda ingen heltäckande insamling. Notabelt är också att varken Facebook eller Twitter kommer med i denna skanning. Det förekommer dock liknande projekt på andra håll, bland annat i Kalifornien, med syfte att samla in material från hela världen.

Att arbeta med dokumentation är ett sätt att aktivt verka för att fler arkiv ska bli bevarade för framtiden. Det är dock en resurskrävande metod. Ofta sker dokumentationer i samband med olika projekt, och dessa avgör vilken typ av material som samlas in. I viss mån kan man väl säga att det är lättare att få bidrag till projekt som rör frågor som ligger i tiden. Det kan givetvis vara ett problem och en begränsning.

Ett sätt att komma runt dessa begränsningar vore att sträva efter att dokumentationsarbetet skulle ingå i arkivens ordinarie verksamhet. Genom att satsa på *dokumentationsarkivarier* skulle man mer förutsättningslöst kunna arbeta för att fler arkiv skulle bli bevarade för framtiden. Det gäller då i synnerhet sådana vars

röster sällan kommer till tals i dag. Detta kan ske dels genom riktade dokumentationsinsatser, men framför allt genom att verka för att flera ska få insikter om att deras verksamhet är viktig att bevara. Kan man inspirera och engagera fler att själva delta i arkivbildandet, och också finnas på plats med råd och handfast stöd åt dessa, har man kommit en bit på väg mot arkiven som en plats för allas minnen.

Som jag nämnde i min inledning finns i dag en större medvetenhet i arkivvärlden om att arkiven endast speglar en del av vår historia, och också en ökad insikt om att de som arbetar på arkiven kan bidra till en positiv förändring. Dessa frågor belystes på Nordiskt kulturarvscentrums (NCK:s) vårkonferens "Ta ställning - demokrati och delaktighet på lika villkor" som arrangerades i Östersund i februari 2014. En av talarna var Gudmund Valderhaug som under temat "Arkivaktivism" vill få arkivarier att reflektera över sin yrkesroll och den makt de besitter. Han menar att arkivarier aldrig har varit neutrala; deras arbete har påverkat vad som finns bevarat och hur arkivhandlingar har tolkats. Genom att vara medvetna om sin makt kan de också använda den för att se till att arkiven blir mer demokratiska och samhällsrelevanta.

Avslutningsvis vill jag återkoppla till min dokumentation och påpeka att det naturligtvis finns sociala rörelser som av en eller annan anledning inte vill låta sig hittas och inte heller har någon önskan att bli dokumenterade. Det är också så att det urval av dokumentationer som gjorts i detta projekt givetvis bara är ett av många tänkbara.

Östersund februari 2014

Margareta Olsson

Kontaktuppgifter:
Föreningsarkivet i Jämtlands län
Arkivvägen 1
831 31 Östersund
063-77 64 20
www.faj.se

KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING

Tryckta källor och litteratur
Amnå, Erik: Jourhavande medborgare. Studentlitteratur. 2008

Jimerson, Randall, C: Archives Power ï Memory, Accountability and Social Justice. The Society of American Archivists. 2009

Kilpeläinen Arvidsson, Matilda: Arkivarien och insamlingsarbetet - en poststrukturalistisk utmaning? Stockholms universitet. 2013

Nilsson, Nils: Arkivkunskap Malmö: Studentlitteratur. 1973

Olsson, Margareta: Inventering av invandrarföreningar i Jämtlands län. Rapport. Föreningsarkivet i Jämtlands län. 2012.

Ungdomars röster. Rapport från en inventering av ungdomars föreningsliv och samhällsengagemang i Östersund. Föreningsarkivet i Jämtlands län. 2003.

Wettergren, Åsa och Jamison, Andrew (red): Social rörelser. Politik och kultur. Studentlitteratur. 2006

Internet
Dagens Nyheter
http://www.dn.se/sthlm/28-personer-gripna-vid-manifestation-mot-nazism/

Definition av begreppet blogg
http://sv.wikipedia.org/wiki/Blogg

Definition av begreppet engagemang
http://www.ne.se/sok?q=engagemang

Facebook
Nazistfritt Jämtland för mångfald, mot nazism
Evenemang
https://www.facebook.com/groups/199629543547618/?fref=ts#!/events/1421471361422883/

Kulturarw[3]
http://www.kb.se/om/projekt/Svenska-webbsidor---Kulturarw3/

Namninsamlingar:
http://namninsamling.se/

http://namninsamling.com/site/

http://www.skrivunder.com/

http://upprop.nu/

SCB Medborgerliga aktiviteter
Medlem i politiskt parti 1980-1981
http://www.scb.se/Statistik/LE/LE0101/2012A02B/TabellerMA1980-2007.xls#'MA1'!A1

SCB Medborgerliga aktiviteter
Politik 2012
Medlem, aktiv, deltar i diskussioner
http://www.scb.se/Statistik/LE/LE0101/2012A01B/Medborgerliga_aktiviteter_tabell_2012.xls

Webbplatser
Juliaresan
http://www.juliaresan.se/

Inte rasist, men
http://www.interasistmen.se/

Nätverket Ingen människa är Illegal
Se plattform
http://www.ingenillegal.org/

Fördjupade dokumentationer
Innehåller handlingar med koppling till de olika rörelserna; även pressmaterial med kommentarer och i vissa fall bakgrundsmaterial. Här finns också svar på frågelistor samt sammandrag av intervjuer. Namngivna personer har intervjuats i en eller annan form.

Bringåsens skola
Kort och intensiv kampanj (mindre än en månad) för att rädda den nedläggningshotade skolan. Namninsamling, utarbetande av medborgarförslag, inbjudan till politiker att komma och besöka skolan, insändare, kontakt med media med mera. Två Facebookgrupper, en öppen och en sluten. Den slutna användes för att samordna arbetet.
https://www.facebook.com/groups/445683995550757/?fref=ts (öppen grupp)
https://www.facebook.com/groups/445683995550757/?fref=ts#!/groups/202355516603365/ (sluten grupp)
Innehåller även handlingar från Östersunds kommun, pressklipp rörande skolor och förskolor i Östersunds kommun, handlingar rörande Östersunds skoluppror.
Hans Eriksson

Donation av fastighet till Bräcke kommun
Ändamål - att användas av ungdomar samt av personer som deltar i projektet Solaris. Innehåller även information om Solaris.
Anna Lindstöm, donator, Sven-Åke Draxten, kommunalråd, och Peppe Liljefjäll, projektledare för Solaris

Fritidsgårdar i Östersunds kommun
Protester mot kostnadsbesparingar.
Namninsamling, opinionsbildning via flera Facebookgrupper, tal ställt till kommunfullmäktige, personligt brev till politiker, kommunala handlingar med mera. Även handlingar rörande eventuella besparingar på fritidsledare i Nyheden, Krokoms kommun.
Paula Blidberg, Olivia Alfreds och Matilda Sävelind Roos

Hjälpkassen i Jämtlands län
För att hjälpa människor i nöd.
Hjälpen förmedlas via en sluten Facebooksida.
https://www.facebook.com/groups/199629543547618/?fref=ts (sluten grupp)
Therese Pettersson

Inte rasist, men
Granskar Sverigedemokraterna och de organisationer som kan kopplas till dem. Innehåller även en kartläggning av vardagsrasism på nätet gjord i juni 2012.
http://www.interasistmen.se/
https://www.facebook.com/irm.se
Anny Berglin

Juliaresan
Insamling till barncancerfonden.
http://www.juliaresan.se/
https://www.facebook.com/juliaresan?fref=ts
Beatrice Björch, Stina Lif, Amanda Löfgren och Adéle Rundgren

Nazistfritt Jämtland
Ett partipolitiskt obundet nätverk vars mål är att motverka nazism i länet.
https://www.facebook.com/groups/445683995550757/?fref=ts#!/pages/Nazistfritt-J%C3%A4mtland/599053686829532?fref=ts

Nätverket för global fred och demokrati, tidigare Stoppa kriget i Irak
Strödda handlingar samt en kort historik.
Kick Leijnse

Nätverket Ingen Människa är Illegal ï Östersund (IMäI)
Arbetar med att praktiskt stödja de människor som tvingats gå under jorden efter att ha fått avslag på asylansökan, även opinionsarbete.
http://www.ingenillegal.org/
http://www.ingenillegal.org/imai-ostersund
https://www.facebook.com/groups/199629543547618/?fref=ts#!/pages/Ingen-M%C3%A4nniska-%C3%A4r-Illegal-%C3%96stersund/156329391098781?fref=ts
(öppen grupp).
Har en sluten Facebookgrupp för att samordna arbetet.
Rebecca Berglund (2013), Rut Törnkvist, Zhiwar Rashid, Kattis Hising samt Rebecca Berglund (2012)

Oviksbygden mot brytning
Opinionsbildning mot prospektering, dagbrotts- och gruvdrift via bland annat Facebook.
https://www.facebook.com/Oviksbygden (öppen grupp)
https://www.facebook.com/Oviksbygden#!/groups/oviksbygdenmotbrytning/ (sluten grupp)
Innehåller även kringmaterial.
Daniel Arvastsson

Ska privata intressen få förstöra södra Norrlands rena vatten? Protestera mot fiskodlingen i Jämtland här!
Namninsamling. Innehåller även annat material rörande fiskodling i Jämtland.
Sofia Rennerståhl

Torvbrytning, planerad, Branaflon, Östersunds kommun
Opinionsbildning bland annat genom skrivelser till Länsstyrelsen men också genom utlagd gästbok vid en av uppfarterna till Branaflon.
Bo Lejon

Upprop Maths O Sundqvist
Namninsamling för en oberoende granskning av Carnegies och Riksgäldens samlade agerande gentemot familjen Sundqvist.
Namninsamling.
Nils-Bertil Nilsson

Var med på mitt kort
Namninsamling till stöd för ICA-handlaren Bo Oskarsson, ICA Ladan, Kaxås, som välkomnat nyinflyttare från Syrien till Offerdalsbygden.
ICA Ladan Kaxås facebooksida
https://www.facebook.com/icaladan?fref=ts
Innehåller även kringmaterial.
Linnea Swedenmark

Vi som är emot negativ exploatering av Odensala
Opinionsbildning bland annat genom namninsamling.
Aktuellt i samband med Östersunds kommuns òÖversiktsplan 2040ò. Pressklipp även rörande andra områden i kommunen som berörs av översiktsplanen. Även kommunalt material.
Kerstin Wettersten

EXEMPEL PÅ FRÅGOR SOM VÄCKT ENGAGEMANG

Merparten av de teman som presenteras i denna sammanställning är frågor som på ett eller annat sätt engagerat länsborna under projekttiden. Några av ämnena finns dock med i första hand för att tjäna som en slags referensram till materialet. Här finns samlat i huvudsak pressklipp och artiklar utskrivna från nätet, en del med kommentarer. Finns även en del kringmaterial.

Byggnation ï påbyggnad på Frösöhus, Hornsberg
Demonstrationer, bland annat syriska flyktingar mot kriget i Syrien
Djurmisshandel
Djurförsök
Ensam gran söker gåvor till barn
Frisersalong på Östersunds sjukhus
Fältarbetsgruppen
Förskolor, bland annat om barngruppernas storlek
Gender Defender, serie, satir över vita män som känner sig kränkta av samhället
Graffittivägg
Gruvbrytning, bland annat i Stekenjokk
Handel - i stadskärnan, extern handel i köpcentra, namninsamling
Infrastruktur, om flyttningsmönster och befolkningsutveckling
Insändarsidor, blandat innehåll
Integration, stöd till flyktingar i Jämtland, privata initiativ och via organisationer
Jordbruk, bland annat Mjölkupproret
Kommunala indragningar, exempel òHörselspåretò
Konsumentpåverkan, bland annat om djurhållning och livsmedel
Kulturhus i Östersund
Långforsen, Offerdal
Miljö, bland annat Hållbarhetsfestival i Östersund, om snötipp vid Lillsjön, Östersund
Namninsamlingar, exempel på sådana med koppling till Jämtland
Nationalpark, Vålådalen-Sylarna-Helags
Norrtåg
Odenvallen, Östersund
Peak Innovation AB
Politiker, politik, kyrkovalet 2013
Postservice
Rasism, hatbrott, registrering av romer med mera
Region, egen
Rennäring
Rovdjur
Rödkulleprojektet, Ullådalen, Åre
Sabotage ï bland annat mot jakttorn, mot Ånnsjöns fågelstation
Sjukvård, bland annat om arbetsmiljö och bemanningsfrågor, löner
Skolor
Social nedrustning ï bland annat om arbetslöshet, barnfattigdom, FAS 3
Sociala medier, om rörelser som verkar på nätet, om övervakning, exempel på hur snabbt en rörelse kan blossa upp och spridas via nätet med mera
Solidaritet, stöd och välgörenhet ï många exempel

Syrisk afton
Telefoni, om fast nät, bredband
Tingshuset, Östersund
Trafficking
Turism
Ung och dum
Ungdomsrådet
Vattenfrågor
Vi som vill att Karim ska få stanna i Sverige - namninsamling
Vindkraft
Vägar, bland annat Vägupproret i Offerdalsbygden, förslag förbifart Brunflo
Återvinningsstation, Bräcke
Älgjakt
Örndalen, Vemdalen